

DATOS IDENTIFICATIVOS								
Asignatura	Neuropsicología						Código	652911206
Titulación	DIPLOMADO EN LOGOPEDIA						Ciclo	1º e 2º Ciclo
Créditos, tipo e calendario	Cr. totais	Cr. teóricos	Cr. prácticos	Tipo	Curso	Período		
	4	3	1	Obrigatoria	Segundo	2º cuatrimestre		
Idioma								
Departamento	Psicología							
Coordinador/a	Lamas Gonzalez, Juan Ramon				Correo electrónico	psjlamas@udc.es		
Profesores/as	Lamas Gonzalez, Juan Ramon					psjlamas@udc.es		
Web								

COMPETENCIAS DA TITULACIÓN		
TipoA	Código	Específicas
A1		Coñecer a anatomía e a fisioloxía dos órganos da fala, da audición, da voz e da deglución.
A2		Coñecer a neuroloxía e neuropsicología da linguaxe.
A3		Coñecer as diferentes etapas evolutivas do ser humano.
A4		Coñecer o desenvolvemento e o uso da linguaxe e doutros sistemas comunicativos.
A5		Coñecer os trastornos da comunicación: linguaxe, fala, audición, voz e as funcións orais non verbais.
A6		Coñecer as bases da física acústica.
A7		Coñecer a dimensión psicosocial da comunicación.
A8		Coñecer a terminoloxía propia do método científico.
A9		Coñecer a profesión e o estatus legal do/a logopeda.
A10		Coñecer os principios, as funcións e os procedementos da intervención logopédica.
A11		Coñecer os fundamentos educativos e da aprendizaxe que dan soporte ás técnicas de intervención logopédica.
A12		Coñecer os fundamentos lingüísticos que dan soporte ás técnicas de intervención logopédica.
A13		Coñecer os procesos psicolingüísticos e outros procesos psicolóxicos básicos que dan soporte ás técnicas de intervención logopédica.
A14		Coñecer as técnicas e os instrumentos de avaliación e diagnóstico en logopedia.
A15		Deseñar, implementar e avaliar accións de prevención dos trastornos da comunicación: linguaxe, fala, audición, voz e as funcións orais non verbais.
A16		Explorar, avaliar e diagnosticar, no seu caso, os trastornos da comunicación e establecer un pronóstico.
A17		Participar no proceso de avaliación e de diagnóstico pluridisciplinar de trastornos que afectan á comunicación.
A18		Usar as técnicas e os instrumentos de exploración propios da profesión e rexistrar, sintetizar e interpretar os datos contribuídos e integralos no conxunto da información.
A19		Dominar a terminoloxía que lles permita interactuar eficazmente con outros profesionais.
A20		Coñecer os límites das súas competencias e saber identificar cando é necesario un tratamento interdisciplinar.
A21		Coñecer, seleccionar, facilitar e intervir con sistemas alternativos e aumentativos da comunicación adaptados as condicións físicas, psicolóxicas e sociais dos seus pacientes, así como o deseño e o uso de prótese e axudas.
A22		Adaptar a súa actuación ás diferentes etapas evolutivas do individuo e as características físicas, psicolóxicas e sociais.
A23		Establecer os obxectivos e as etapas dos tratamentos que aplica.
A24		Explicar e argumentar o tratamento seleccionado.
A25		Aplicar os tratamentos logopédicos cos métodos, coas técnicas e cos recursos máis eficaces e adecuados.
A26		Avaliar a propia intervención profesional para optimizala.
A27		Asesorar as familias e o contorno social das persoas usuarias, favorecendo a súa participación e a súa colaboración no tratamento logopédico.

- A28 Comunicar de xeito oral e escrito as súas observacións e conclusións ao paciente, aos seus familiares e ao resto de profesionais que interveñen na súa atención, adaptándose ás características do contorno.
- A29 Elaborar informes de exploración e de diagnóstico, de seguimento, de finalización e de derivación.
- A30 Ser capaz de traballar no contorno escolar, asistencial e sanitario.
- A31 Coñecer e asesorar na elaboración e na execución de políticas de atención e educación sobre temas relacionados coa Logopedia.
- A32 Mellorar as habilidades comunicativas na poboación xeral.
- A33 Comprender, valorar e incorporar á praxe profesional as producións científicas que sustentan o desenvolvemento profesional do/a logopeda.
- A34 Presentar unha adecuada produción da fala, unha estruturación da linguaxe e unha calidade da voz.
- A35 Redactar de forma apropiada informes e outros documentos profesionais.
- A36 Comunicarse correctamente nas linguas oficiais propias da comunidade autónoma en que exerza a profesión.

TipoB **Código** **Transversais**

- B1 Aprender a aprender.**
- B2 Resolver problemas de forma efectiva.
- B3 Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.**
- B4 Traballar de forma autónoma con iniciativa.
- B5 Traballar de forma colaborativa.**
- B6 Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
- B7 Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo.
- B8 Capacidade de observar e de escoitar de forma activa.
- B9 Capacidade para motivarse e procurar a calidade na actuación profesional.
- B10 Capacidade de tomar decisións, asumindo a responsabilidade.
- B11 Traballar en equipo e, no seu caso, de forma interdisciplinaria.
- B12 Ter compromiso ético.
- B13 Ser creativo no exercicio da profesión.
- B14 Tomar decisións con autonomía e responsabilidade.
- B15 Destreza e empatía nas relacións interpersoais.
- B16 Capacidade de organizar e planificar.
- B17 Capacidade de se adaptar aos cambios.
- B18 Resolver problemas.
- B19 Razoar de forma crítica.**
- B20 Capacidade de análise e síntese.**
- B21 Aprender autonomamente, e motivarse para facelo de forma continuada.**
- B22 Coñecer e manexar as novas tecnoloxías da comunicación e da información.**
- B23 Ter iniciativa e espírito emprendedor.
- B24 Acceso, selección e xestión das fontes de información relevantes para a práctica profesional.
- B25 Apreciar as distintas manifestacións da diversidade.
- B26 Saber expresarse en público.
- B27 Pór en valor a súa profesión no contorno en que se desenvolve o seu traballo.
- B28 Adoptar unha actitude positiva e paciente.

TipoC **Código** **Nucleares**

- C1 Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
- C2 Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
- C3 Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.**
- C4 Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
- C5 Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
- C6 Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os

problemas cos que deben enfrontarse.

- C7 Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
- C8 Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

COMPETENCIAS DA MATERIA				
Competencia	Tipoloxía	A	B	C
	saber	A2 A5 A8 A15 A17 A20	B1 B3 B5 B19 B20 B21 B22	C3

CONTIDOS	
Temas	Subtemas
TEMA 1.- INTRODUCCION A LA NEUROPSICOLOGIA	Orígenes históricos de la Neuropsicología. Localización de funciones en el sistema nervioso. Perspectiva actual.
TEMA 2.- ORGANIZACIÓN DEL SISTEMA NERVIOSO	Divisiones principales del sistema nervioso. Sistema nervioso central: divisiones y estructuras principales. Sistema nervioso somático. Nervios craneales. Sistema nervioso autónomo
TEMA 3.- MÉTODOS EN NEUROPSICOLOGÍA	Métodos de registro y neuroimagen: EEG, MEG, PET, fMRI. Métodos de estimulación: estimulación eléctrica cerebral, TMS. Evaluación conductual de los efectos de las lesiones cerebrales: asociaciones y disociaciones.
TEMA 4.- PERCEPCIÓN VISUAL	Principios generales de organización de los sistemas sensoriales. Procesamiento de la información visual en la retina. Vías visuales aferentes. Procesamiento de la información en corteza visual. Trastornos de la percepción visual
TEMA 5.- MEMORIA	Tipos de memoria y su evaluación. La amnesia. Circuitos cerebrales de la memoria. Otros trastornos de la memoria. Lóbulos frontales y memoria.
TEMA 6.- LENGUAJE	Características del lenguaje. Las afasias: tipos y características. Componentes principales de la función del lenguaje. Hemisferio derecho y lenguaje. Asimetrías hemisféricas.
TEMA 7.- LA CORTEZA PREFRONTAL	Organización anatómica. Efectos de las lesiones en la corteza prefrontal. Teorías de la función prefrontal.
TEMA 8.- RECUPERACION DE LA FUNCION	Efectos del daño cerebral. Recuperación funcional. Mecanismos de la recuperación de funciones

METODOLOXÍAS	
	Descrición
Presentación oral	Presentación pública de los trabajos realizados en grupo acerca de algunos trastornos neurológicos escogidos
Proba obxectiva	40 preguntas con tres alternativas de respuesta
Actividades iniciais	Presentación y justificación del programa. Recomendaciones bibliográficas
Sesión maxistral	Desarrollo de los contenidos teóricos de cada tema
Estudo de casos	Presentación de casos neurológicos representativos de los principales trastornos

PLANIFICACIÓN					
Implica atención personalizada	Computa na avaliación	A Horas presenciais A	F Factor estimado de horas non presenciais C	B Horas non presenciais / traballo autónomo D	C (A+B) Horas totais (A+B+D) E

Actividades iniciais	☐	☐	2	0	2	4

Estudo de casos	☐	☐	6	0	6	12
Presentación oral	☒	☒	16	0	20	36
Proba obxectiva	☐	☒	0	0	2	2
Sesión maxistral	☐	☐	18	0	18	36
Atención personalizada	☒	☐	10	0	0	10

C (A+B) 100
Horas totais E:

Carga lectiva en créditos ECTS UDC 4

ATENCIÓN PERSONALIZADA

	Descrición
Presentación oral	Asesoramiento en la planificación y desarrollo de las presentaciones orales
Atención personalizada	

AVALIACIÓN

	Descrición	Cualificación
Presentación oral	Claridad de la exposición Competencia en el debate Calidad del apoyo multimedia	30
Proba obxectiva	(Aciertos - (errores/2)) * 7 / Número de preguntas	70

FONTES DE INFORMACIÓN

Bibliografía básica	-Rains, G.D, Principios de neuropsicología humana, Madrid: McGraw-Hill, 2004, Capitulo de libro,
Bibliografía complementaria	-Carlson, N.R, Fisiología de la conducta (8ª edición), Madrid: Pearson, 2005, Libro, -Kolb, B, Neuropsicología humana (5ª edición, Madrid: Editorial Médica Panamericana, 2005, Libro, -Ramachandran, V. & Blakeslee, S, Fantasmas en el cerebro, Madrid: Debate, 1999, Libro, -Sacks, O, El hombre que confundió a su mujer con un sombrero, Barcelona: Muchnik, 1985, Libro, -Sacks, O, Veo una voz: viaje al mundo de los sordos, Madrid: Anaya, 1996, Libro, -Sacks, O., Un antropólogo en Marte, Madrid: Anagrama, 2003, Libro,

RECOMENDACIONES

Materias que contiñan o temario

Modif. de Conducta nos Trast. da Ling., a Fala e V/652911205
Trastornos da Lecto-Escritura/652911303
Alteracións Conxénitas da Linguaxe/652911320

Psicología da Memoria/652911219
Psicolingüística/652911319

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía e Fisioloxía dos Órganos da Linguaxe e da Audición/652911101

Neuroloxía Xeral e da Linguaxe/652911103

Psicoloxía Xeral/652911105

Avaliación e Diagnost. da Linguaxe, a Fala e a Voz/652911201